

ПРЕССЪОБЩЕНИЕ

24 януари 2013 г.

12:00 ч.

ПАРИЧНИ, ДЕПОЗИТНИ И КРЕДИТНИ ПОКАЗАТЕЛИ¹
декември 2012 г.

През декември 2012 г. годишният прираст на *широките пари* (паричния агрегат $M3^2$) е 8.5% при 10.1% през ноември 2012 година. В края на декември т. г. те са 61.744 млрд. лв. (79.9% от БВП³) при 60.469 млрд. лв. към ноември 2012 г. (78.2% от БВП). Най-бързоликвидният им компонент – паричният агрегат $M1^4$, се увеличава през декември т. г. с 9.5% на годишна база (13.6% годишен ръст през ноември 2012 година).

Графика 1

В края на декември т. г. депозитите⁵ на *Неправителствения сектор*⁶ са 52.248 млрд. лв. (67.6% от БВП), като годишният им темп на прираст е 7.7% (9.7% годишен ръст през ноември 2012 година). Депозитите на *Нефинансови предприятия* са 14.267 млрд. лв. (18.5% от БВП) в края на декември 2012 година. В сравнение със същия месец на 2011 г. те нарастват с 4.3% (6.5% годишен ръст през ноември 2012 година). Депозитите на

¹ Предварителни данни. Пълният комплект от таблици за паричната статистика, както и методологическите бележки се намират на интернет страницата на БНБ в раздел *Статистика/ Парична и лихвена статистика/ Парична статистика/ Парична статистика*. Извършени са ревизии за периода декември 2011 – ноември 2012 година, които са означени с буква “Р” в съответните таблици.

² Паричният агрегат $M3$ включва паричен агрегат $M1$, *депозити с договорен матуритет до 2 г., депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца и търгуеми инструменти (издадени дългови ценни книжа до 2 години, акции/дялове на фондовете на паричния пазар и репо-сделки)*.

³ При БВП за 2012 г. 77.323 млрд. лв. (прогнозни данни на БНБ).

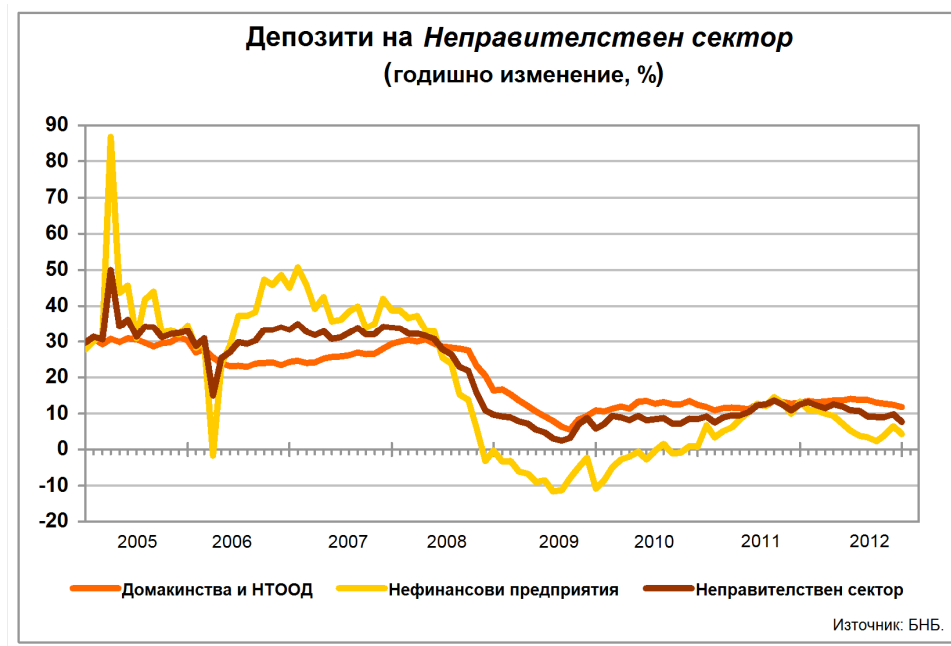
⁴ Паричният агрегат $M1$ включва най-бързоликвидните инструменти, използвани за разплащане (пари извън *Парично-финансови институции* и *овърнайт-депозити* в левове и чуждестранна валута).

⁵ В *Други парично-финансови институции* (кредитните институции и фондовете на паричния пазар). В съответствие с изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ в тях се включват и кредити основно под формата на подчинен срочен дълг.

⁶ *Неправителственият сектор* обхваща сектор *Нефинансови предприятия*, финансови предприятия (финансовите посредници и спомагатели, застрахователните дружества и пенсионните фондове) и сектор *Домакинства и НТООД (Нетърговски организации, обслужващи домакинствата)*.

Финансови предприятия се понижават с 12.3% на годишна база през декември т. г. (0.7% годишен спад през ноември 2012 г.) и в края на месеца достигат 3.479 млрд. лв. (4.5% от БВП). Депозитите на *Домакинства и НТООД* са 34.503 млрд. лв. (44.6% от БВП) в края на декември 2012 година. Те нарастват с 11.7% спрямо същия месец на 2011 г. (12.5% годишен ръст през ноември 2012 година).

Графика 2

Нетните вътрешни активи са 53.939 млрд. лв. в края на декември 2012 година. Те се увеличават с 2.7% спрямо същия месец на 2011 г. (4% годишен ръст през ноември 2012 година). В края на месеца основният им компонент – *вътрешният кредит*, възлиза на 55.094 млрд. лв. и нараства спрямо декември 2011 г. с 2.6% (3.6% годишен ръст през ноември 2012 година). На годишна база вземанията от *Неправителствения сектор*⁷ се повишават с 2.8%, достигайки 55.773 млрд. лв. (4.1% годишен ръст през ноември 2012 година).

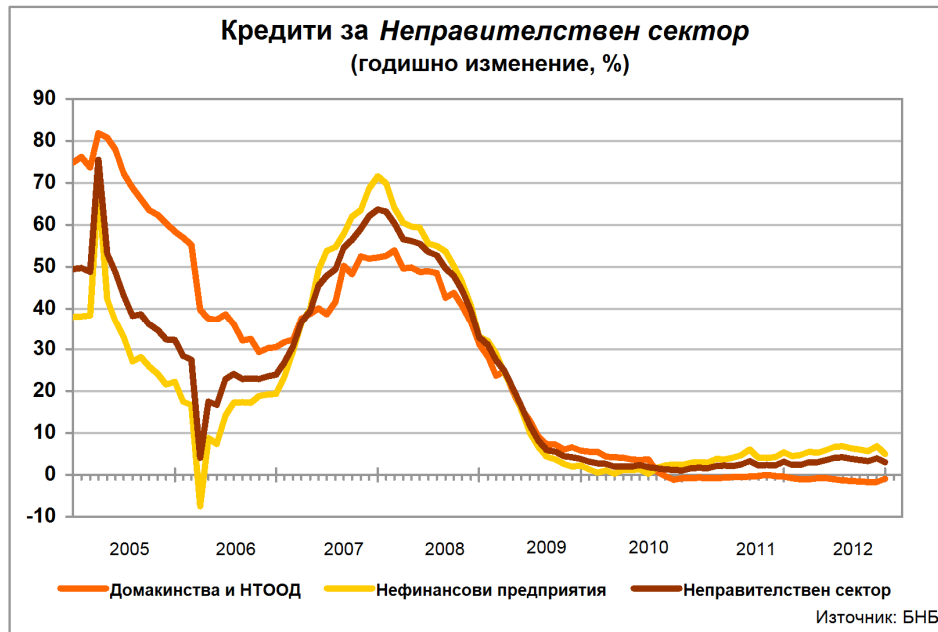
В края на декември 2012 г. кредитите за *Неправителствения сектор* са 54.789 млрд. лв. (70.9% от БВП) при 54.814 млрд. лв. към ноември 2012 г. (70.9% от БВП). Годишният им темп на нарастване е 3% (3.9% годишен ръст през ноември 2012 година). Изменението в размера на кредитите за *Неправителствения сектор* е повлияно от нетните продажби на кредити от *Други парично-финансови институции (Други ПФИ)*, чиито обем за последните 12 месеца е 652.1 млн. лева. На годишна база продадените кредити от *Други ПФИ* са 837.8 млн. лв. (в т. ч. 308.1 млн. лв. през декември т. г.), а обратно изкупените кредити – 185.8 млн. лв. (в т. ч. 144.6 млн. лв. през декември 2012 година).

Кредитите за *Нефинансови предприятия* се повишават с 5% на годишна база през декември т. г. (6.8% ръст през ноември 2012 година) и в края на месеца достигат 35.082 млрд. лв. (45.4% от БВП). Кредитите за *Домакинства и НТООД* са 18.717 млрд. лв. (24.2% от БВП) в края на декември 2012 година. Спрямо същия месец на 2011 г. те намаляват с 1% (1.7% годишно понижаване през ноември 2012 година). В края на отчетния месец *жилищните кредити* са 8.943 млрд. лв. и нарастват на годишна база с 0.8% (0.2% ръст през ноември 2012 година). *Потребителските кредити* възлизат на 7.269 млрд. лв. и са с 2.3% по-малко спрямо декември 2011 г. (3.5% спад през ноември 2012 година). На годишна база *другите кредити* намаляват с 1.5% (0.1% годишен ръст през ноември 2012 г.), като достигат 934.3 млн. лева.

Кредитите, предоставени на *Финансови предприятия*, са 989.8 млн. лв. в края на декември 2012 година. В сравнение с декември 2011 г. те се увеличават с 9.8% (18.3% годишен ръст през ноември 2012 година).

⁷ Вземанията от *Неправителствен сектор* по инструменти включват *кредити, репо-сделки, ценни книжа, различни от акции и акции и други капиталови инструменти.*

Графика 3

В съответствие с изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ⁸ БНБ събира информация за всички балансови показатели на *ПФИ*, включително информация за кредитите, които са реструктурирани или са с влошено качество/просрочие в обслужването. Предоставяната от банките информация за тези кредити е агрегирана поради това, че за целите на паричната и на лихвената статистика не се събират детайлни данни за класифицираните експозиции по срокове на просрочие. В съответствие с международната практика отчитането за паричната статистика се различава от това за надзорни цели, включително при отчитането на кредитите, които са реструктурирани или са с влошено качество/просрочие в обслужването. За надзорни цели детайлни данни за класифицираните рискови експозиции се представят с финансовите отчети съгласно *Наредба № 9 на БНБ от 3 април 2008 г. за оценка и класификация на рисковите експозиции на банките и за установяване на специфични провизии за кредитен риск*⁹.

Поради това агрегираните данни за реструктурираните и с влошено качество/просрочие в обслужването кредити не показват общо класифицираните рискови експозиции, нито конкретно дела на необслужваните експозиции (тези с просрочия над 90 дни). Източник на информация за класифицираните рискови експозиции са надзорните данни на БНБ. Съгласно данните, публикувани на 31 октомври 2012 г. в прессъобщението *Състояние на банковата система към края на септември 2012 година*, делът на класифицираните експозиции с просрочие над 90 дни в брутните кредити (без тези за кредитни институции) е 17.25%. След приспадане на направените разходи за обезценка, делът на нетните необслужвани кредити с просрочие над 90 дни¹⁰ е 11.60%.

Нетните чуждестранни активи са 25.330 млрд. лв. в края на отчетния месец при 24.938 млрд. лв. в края на ноември 2012 година. На годишна база те нарастват с 20.1% при ръст от 21.6% през ноември 2012 година. През декември т. г. *чуждестранните активи* се увеличават с 15% (16.6% годишен ръст през ноември 2012 година), като достигат 40.479 млрд. лева. *Чуждестранните пасиви* са 15.149 млрд. лв. и на годишна база се увеличават със 7.2% (9.5% годишно повишение през ноември 2012 година).

⁸ Регламент (ЕО) №2423/2001 на Европейската централна банка от 22 ноември 2001 г. относно консолидирания баланс на сектор "Парично-финансови институции" (ЕЦБ/2001/13) и Регламент (ЕО) №63/2002 на Европейската централна банка от 20 декември 2001 г. относно статистика за лихвените проценти, прилагани от парично-финансовите институции по депозити и кредити на домакинства и нефинансови предприятия (ЕЦБ/2001/18).

⁹ Приета от Българската народна банка на 3 април 2008 г., обнародвана в Държавен вестник, бр. 38 от 11 април 2008 г., в сила от 11 април 2008 г., изменена и допълнена с бр. 21 от 2009 г. и с бр. 48 от 2011 година.

¹⁰ Нетните необслужвани кредити се изчисляват, като от брутната стойност на кредитите се приспадат направените разходи за обезценка.

Парични, депозитни и кредитни показатели¹

(годишен темп на прираст, %)

	2009	2010	2011	Ноември 2012	Декември 2012	
					Салдо (млн. лева)	Годишен темп на прираст (%)
Компоненти на МЗ						
ПАРИ МЗ (=1+2+3)	4.2	6.4	12.2	10.1	61,744	8.5
1) ПАРИ М1 (=1.1.+1.2.)	-8.8	1.4	14.4	13.6	23,014	9.5
1.1. Пари извън ПФИ	-11.4	3.4	5.9	9.6	8,499	9.1
1.2. Овърнайт депозити	-7.0	0.2	20.0	15.9	14,515	9.7
2) М2 - М1 (Квазипари = 2.1.+2.2.)	14.3	9.4	10.8	8.0	38,617	7.9
2.1. Депозити с договорен матуритет до 2 г.	18.8	9.5	9.2	6.2	31,959	5.1
2.2. Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца	-7.7	8.7	20.8	18.8	6,658	24.1
3) МЗ - М2(=3.1.)	-37.0	27.8	64.4	31.4	113	-4.7
3.1. Търгуеми инструменти (издадени дългови ЦК до 2 години + акции/дялове на ФПП + репо-сделки)	-37.0	27.8	64.4	31.4	113	-4.7
Източници на МЗ						
1) НЕТНИ ЧУЖДЕСТРАННИ АКТИВИ (=1.1.-1.2.)	5.5	16.1	23.4	21.6	25,330	20.1
1.1. Чуждестранни активи	2.4	0.2	5.5	16.6	40,479	15.0
1.2. Чуждестранни пасиви	0.0	-12.4	-13.3	9.5	15,149	7.2
2) НЕТНИ ВЪТРЕШНИ АКТИВИ (=2.1.+2.2.)	6.0	3.8	6.7	4.0	53,939	2.7
2.1. ВЪТРЕШЕН КРЕДИТ (=2.1.1.+2.1.2.)	6.8	5.1	7.4	3.6	55,094	2.6
2.1.1. Вземания от сектор Държавно управление ²	-22.5	-43.7	-76.2	28.7	-679	26.1
2.1.2. Вземания от Неправителствения сектор ³	3.8	1.3	3.8	4.1	55,773	2.8
2.2. ДРУГИ ПОЗИЦИИ⁴	-167.8	421.4	50.7	-7.0	-1,155	-2.7
Депозити⁵ и кредити на неправителствения сектор						
Сектор	2009	2010	2011	Ноември 2012	Декември 2012	
					Салдо (млн. лева)	Годишен темп на прираст (%)
ДЕПОЗИТИ⁵ (=1+2+3)	5.9	8.4	12.6	9.7	52,248	7.7
1) Нефинансови предприятия	-10.9	0.9	13.4	6.5	14,267	4.3
2) Финансови предприятия	58.4	6.4	7.5	-0.7	3,479	-12.3
3) Домакинства и НТООД	10.9	12.3	13.0	12.5	34,503	11.7
КРЕДИТИ (=1+2+3)	3.8	1.1	3.2	3.9	54,789	3.0
1) Нефинансови предприятия	2.3	2.4	5.4	6.8	35,082	5.0
2) Финансови предприятия⁶	20.7	-2.7	2.4	18.3	990	9.8
3) Домакинства и НТООД (=3.1.+3.2.+3.3.+3.4.)	5.8	-0.8	-0.4	-1.7	18,717	-1.0
3.1. Овърдрафт	1.4	-10.2	-9.5	-5.2	1,570	-4.2
3.2. Жилищни кредити	8.4	3.8	1.9	0.2	8,943	0.8
3.3. Потребителски кредити	6.9	-2.8	-1.5	-3.5	7,269	-2.3
3.4. Други кредити	-12.3	-5.0	4.3	0.1	934	-1.5

Данните са към края на отчетния период и не са сезонно изгладени. Съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 2423/2001 на ЕЦБ от 22 ноември 2001 г. относно консолидиранния баланс на сектор *Парично-финансови институции* (ЕСВ/2001/13), начислените лихви не са включени в инструментите (депозити, кредити, ценни книжа, различни от акции и др.) и балансите на банките не са консолидирани с тези на клоновете им в чужбина.

¹ Данните са предварителни. Извършени са ревизии за периода декември 2011 – ноември 2012 година, които са означени с буква "Р" в съответните таблици, публикувани на интернет страницата на БНБ.

² Вземанията от сектор *Държавно управление* включват нетните вземания от *Централно държавно управление* и вземанията от *Местно държавно управление* и *Социалноосигурителните фондове*. Отрицателните стойности показват превишение на задълженията спрямо вземанията на *Парично-финансовите институции* към сектор *Държавно управление*.

³ Вземанията от *Неправителствен сектор* включват вземанията от *Нефинансови предприятия*, *Финансови предприятия*, както и вземанията от сектор *Домакинства и НТООД (Нетърговски организации, обслужващи домакинствата)*.

⁴ Включва следните позиции: *Други активи и пасиви (нето)*, *Дълготрайни активи* и *Отношения между Парично-финансови институции (нето)*.

⁵ В *Други парично-финансови институции* (кредитните институции и фондовете на паричния пазар). В съответствие с изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ в тях се включват и кредити основно под формата на подчинен срочен дълг.

⁶ Включват се предоставени кредити и маржин депозити.

Парични показатели¹

(Принос на компонентите им към годишния прираст, %)

	2009	2010	2011	Ноември 2012	Декември 2012
Компоненти на МЗ					
ПАРИ МЗ (=1+2+3)	4.2	6.4	12.2	10.1	8.5
1) ПАРИ М1 (=1.1.+1.2.)	-3.8	0.5	5.2	4.9	3.5
1.1. Пари извън ПФИ	-2.0	0.5	0.9	1.3	1.2
1.2. Овърнйт депозити	-1.8	0.0	4.3	3.7	2.3
2) М2 - М1 (Квазипари = 2.1.+2.2.)	8.1	5.8	6.9	5.1	5.0
2.1. Депозити с договорен матуритет до 2 г.	8.8	5.1	5.1	3.4	2.7
2.2. Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца	-0.7	0.7	1.8	1.7	2.3
3) МЗ - М2(=-3.1.)	-0.1	0.0	0.1	0.0	0.0
3.1. Търгуеми инструменти (издадени дългови ЦК до 2 години + акции/дялове на ФПП + репо-сделки)	-0.1	0.0	0.1	0.0	0.0
Основни източници на МЗ					
1) НЕТНИ ЧУЖДЕСТРАННИ АКТИВИ (=1.1.-1.2.)	5.5	16.1	23.4	21.6	20.1
1.1. Чуждестранни активи	5.5	0.5	10.7	28.2	25.0
1.2. Чуждестранни пасиви	0.0	-15.7	-12.7	6.6	4.8
2. ВЪТРЕШЕН КРЕДИТ (=2.1.+2.2.)	6.8	5.1	7.4	3.6	2.6
2.1. Вземания от сектор Държавно управление ²	2.6	3.7	3.4	-0.6	-0.3
2.2. Вземания от Неправителствения сектор ³	4.2	1.5	4.0	4.2	2.8
в т.ч. Кредити (=а+б+в)	4.2	1.2	3.3	3.9	3.0
а) Нефинансови предприятия	1.5	1.6	3.4	4.3	3.1
б) Финансови предприятия ⁴	0.3	-0.1	0.0	0.3	0.2
в) Домакинства и НТООД	2.4	-0.3	-0.2	-0.6	-0.3

Данните са към края на отчетния период и не са сезонно изгладени. Съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 2423/2001 на ЕЦБ от 22 ноември 2001 г. относно консолидирания баланс на сектор *Парично-финансови институции* (ЕСВ/2001/13), начислените лихви не са включени в инструментите (депозити, кредити, ценни книжа, различни от акции и др.) и балансите на банките не са консолидирани с тези на клоновете им в чужбина.

¹ Данните са предварителни. Извършени са ревизии за периода декември 2011 – ноември 2012 година, които са означени с буква "Р" в съответните таблици, публикувани на интернет страницата на БНБ.

² Вземанията от сектор *Държавно управление* включват нетните вземания от *Централно държавно управление* и вземанията от *Местно държавно управление* и *Социалноосигурителните фондове*.

³ Вземанията от *Неправителствен сектор* включват вземанията от *Нефинансови предприятия*, *Финансови предприятия*, както и вземанията от сектор *Домакинства и НТООД (Нетърговски организации, обслужващи домакинствата)*.

⁴ Включват се предоставени кредити и маржин депозити.